

WAAD ANTARABANGSA TENTANG HAK EKONOMI, SOSIAL DAN BUDAYA

*PERTUBUHAN BANGSA-BANGSA BERSATU
1967*

WAAD ANTARABANGSA TENTANG HAK EKONOMI, SOSIAL DAN BUDAYA

Negara-Negara Ahli bagi Waad ini,

Memandangkan, menurut prinsip yang diisytiharkan dalam Piagam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, pengiktirafan maruah yang ada pada semua umat manusia, serta hak semua umat manusia yang sama dan tak terpisah, merupakan asas kebebasan, keadilan dan keamanan di dunia.

Mengakui bahawa hak ini terbit daripada maruah yang ada pada manusia.

Mengakui bahawa, menurut Pengisytiharan Hak Asasi Manusia Sejagat, impian untuk melihat manusia bebas yang menikmati kebebasan daripada ketakutan dan kekurangan hanya boleh dicapai jika keadaan diwujudkan yang dengannya semua orang boleh menikmati hak ekonomi, sosial dan budayanya, serta hak awam dan politiknya.

Mempertimbangkan obligasi Negara di bawah Piagam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu untuk menggalakkan rasa hormat sejagat terhadap, dan pematuhan sejagat, hak asasi dan kebebasan manusia.

Menyedari bahawa individu, yang mempunyai kewajipan terhadap individu lain dan komunitinya, bertanggungjawab untuk berusaha menggalakkan dan mematuhi hak yang diiktiraf dalam Waad ini,

Bersetuju dengan perkara berikut:

BAHAGIAN I **Perkara 1**

1. Semua orang mempunyai hak untuk menentukan nasib sendiri. Oleh sebab mereka mempunyai hak itu, mereka bebas menentukan status politik mereka, serta melaksanakan pembangunan ekonomi, sosial dan budaya mereka.
2. Semua orang boleh, bagi mencapai matlamat mereka sendiri, melepaskan kekayaan dan sumber semula jadi mereka dengan bebas tanpa menjejaskan mana-mana obligasi yang timbul daripada kerjasama ekonomi antarabangsa, yang berdasarkan prinsip manfaat bersama, dan undang-undang antarabangsa. Rakyat sama sekali tidak boleh dihalang daripada menggunakan caranya sendiri untuk menyara hidup.
3. Negara Ahli bagi Waad ini, termasuk Negara Ahli yang bertanggungjawab mentadbir Wilayah Bukan Pemerintahan Sendiri (*Non-Self-Governing Territories*) dan Wilayah Amanah (*Trust Territories*), hendaklah menggalakkan usaha merealisasikan hak

untuk menentukan nasib sendiri, dan menghormati hak itu, selaras dengan peruntukan Piagam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

BAHAGIAN II

Perkara 2

1. Setiap Negara Ahli bagi Waad ini mengaku janji untuk mengambil langkah, sendirian serta menerusi bantuan dan kerjasama antarabangsa, terutamanya ekonomi dan teknikal, menggunakan kesemua sumbernya yang ada, dengan tujuan untuk merealisasikan sepenuhnya, secara progresif, hak yang diiktiraf dalam Waad ini dengan menggunakan semua cara yang wajar, termasuk, terutamanya, pengambilan langkah perundangan.
2. Setiap Negara Ahli dalam Waad ini mengaku janji untuk menjamin bahawa hak yang dinyatakan dengan jelas dalam Waad ini akan digunakan tanpa apa-apa jenis diskriminasi berhubung dengan bangsa, warna kulit, jantina, bahasa, agama, fahaman politik atau fahaman lain, negara asal atau asal usul sosial, harta, keturunan atau status lain.
3. Negara membangun, dengan mengambil perhatian sewajarnya terhadap hak asasi manusia dan ekonominya, boleh menentukan setakat mana ia menjamin bahawa individu bukan warganegara dapat menikmati hak ekonomi yang diiktiraf dalam Waad ini.

Perkara 3

Negara-Negara Ahli dalam Waad ini mengaku janji untuk memastikan lelaki dan wanita mempunyai hak yang sama untuk menikmati semua hak ekonomi, sosial dan budaya yang dinyatakan dalam Waad ini.

Perkara 4

Negara-Negara Ahli dalam Waad ini mengakui bahawa, dalam menikmati hak yang diperuntukkan oleh Negara selaras dengan Waad ini, Negara hanya boleh menghadkan hak tersebut seperti yang ditentukan oleh undang-undang, hanya setakat ia mungkin bersesuaian dengan jenis hak ini dan semata-mata untuk tujuan menggalakkan kebajikan umum dalam masyarakat demokrasi.

Perkara 5

1. Tiada apa pun dalam Waad ini boleh ditafsirkan sebagai membayangkan, bagi mana-mana Negara, kumpulan atau orang, apa-apa hak untuk melibatkan diri dalam apa-apa aktiviti atau melakukan apa-apa perbuatan yang bertujuan untuk memusnahkan mana-mana hak dan kebebasan yang diiktiraf dalam Waad ini, atau, pada hadnya yang tidak melebihi apa yang diperuntukkan dalam Waad ini.

2. Sekatan yang dikenakan terhadap atau pengurangan mana-mana hak asasi manusia yang diiktiraf atau wujud di mana-mana negara oleh sebab undang-undang, konvensyen, peraturan atau adat resam, dengan dalih bahawa Waad ini tidak mengiktiraf hak tersebut atau ia tidak begitu mengiktirafnya; tidak akan diakui.

BAHAGIAN III

Perkara 6

1. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengiktiraf hak untuk bekerja, yang termasuk hak semua orang untuk diberi peluang untuk menyara hidup menerusi pekerjaan yang bebas dipilih atau diterimanya, dan akan mengambil langkah yang sewajarnya bagi melindungi hak ini.

2. Langkah yang perlu diambil oleh sesebuah Negara Ahli bagi Waad ini bagi merealisasikan hak ini sepenuhnya termasuk bimbingan dan program latihan teknikal dan vokasional, dasar dan teknik bagi mencapai pembangunan ekonomi, sosial dan budaya yang berterusan; serta pekerjaan sepenuh masa yang produktif dalam keadaan yang melindungi kebebasan politik dan ekonomi asasi individu.

Perkara 7

Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengiktiraf hak semua orang untuk menikmati keadaan kerja yang adil dan baik, yang memastikan, terutamanya:

- (a) Saraan yang memberi semua pekerja sekurang-kurangnya:
 - (i) Upah yang berpatutan dan gaji yang sama untuk pekerjaan yang sama nilainya tanpa apa-apa jenis pembezaan, terutamanya wanita diberi jaminan dapat bekerja dalam keadaan kerja yang sama dengan keadaan kerja yang dinikmati oleh lelaki, dengan gaji yang sama untuk pekerjaan yang sama;
 - (ii) Kehidupan yang memuaskan untuk diri mereka dan keluarga mereka menurut peruntukan Waad ini;
- (b) Keadaan kerja yang selamat dan sihat;
- (c) Peluang yang sama untuk semua orang dinaikkan pangkat dalam pekerjaannya ke peringkat lebih tinggi yang bersesuaian, tidak tertakluk kepada pertimbangan selain pertimbangan kekananan dan kecekapan;
- (d) Rehat, waktu lapang dan had waktu bekerja yang munasabah, dan cuti bergaji berkala, serta gaji untuk cuti umum.

Perkara 8

1. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengaku janji untuk memastikan:

(a) Hak semua orang untuk membentuk kesatuan sekerja dan menyertai kesatuan sekerja pilihannya, tertakluk hanya kepada peraturan organisasi berkenaan, bagi menggalakkan dan melindungi kepentingan ekonomi dan sosialnya. Sekatan tidak boleh dikenakan terhadap penggunaan hak ini selain sekatan yang ditetapkan oleh undang-undang dan yang diperlukan dalam masyarakat demokrasi demi kepentingan keselamatan negara atau ketenteraman awam, atau bagi melindungi hak dan kebebasan orang lain;

(b) Hak kesatuan sekerja untuk menubuhkan persekutuan atau gabungan nasional, dan hak gabungan nasional untuk membentuk atau menyertai organisasi kesatuan sekerja antarabangsa;

(c) Hak kesatuan sekerja untuk berfungsi dengan bebas, tidak tertakluk kepada pembatasan selain pembatasan yang ditetapkan oleh undang-undang dan diperlukan dalam masyarakat demokrasi demi kepentingan keselamatan negara atau ketenteraman awam, atau bagi melindungi hak dan kebebasan orang lain;

(d) Hak untuk mogok, dengan syarat hak itu digunakan menurut undang-undang negara itu.

2. Perkara ini tidak boleh menghalang penerapan sekatan yang sah terhadap penggunaan hak ini oleh anggota angkatan tentera atau polis, atau pentadbiran Negara itu.

3. Tiada apa pun dalam perkara ini memberikan kuasa kepada Negara Ahli dalam Konvensyen Pertubuhan Buruh Antarabangsa 1948 berkenaan dengan Kebebasan Berpersatuan dan Perlindungan Hak untuk Bersatu (*International Labour Organisation Convention of 1948 concerning Freedom of Association and Protection of the Right to Organize*) untuk mengambil langkah perundangan yang akan menjejaskan, atau menggunakan pakai undang-undang dengan sedemikian rupa sehingga menjejaskan, jaminan yang diperuntukkan dalam Konvensyen itu.

Perkara 9

Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengiktiraf hak setiap orang terhadap keselamatan sosial, termasuk insurans sosial.

Perkara 10

Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengakui bahawa:

1. Perlindungan dan bantuan yang sebanyak mungkin hendaklah diberikan kepada keluarga, yang merupakan unit kumpulan asas masyarakat yang semula jadi, terutamanya untuk kelangsungannya dan dalam melaksanakan tanggungjawabnya menjaga dan mendidik anak tanggungan. Perkahwinan mestilah dilangsungkan dengan kerelaan bakal suami/isteri.
2. Perlindungan khas hendaklah diberikan kepada para ibu sepanjang tempoh yang munasabah sebelum dan selepas melahirkan anak. Sepanjang tempoh tersebut, ibu yang bekerja hendaklah diberi cuti bergaji atau cuti dengan manfaat keselamatan sosial yang mencukupi.
3. Langkah perlindungan dan bantuan khas hendaklah diambil bagi pihak semua kanak-kanak dan orang muda tanpa apa-apa diskriminasi atas sebab keturunan atau keadaan lain. Kanak-kanak dan orang muda hendaklah dilindungi daripada eksploitasi ekonomi dan sosial. Penggajian mereka dalam pekerjaan yang merosakkan/memudaratkan moral atau kesihatan mereka, atau membahayakan nyawa, atau mungkin merencatkan perkembangan normal mereka boleh dihukum menurut undang-undang. Negara juga hendaklah menetapkan had umur penggajian buruh kanak-kanak, yang mana di bawah had umur ini, penggajian buruh kanak-kanak dilarang dan boleh dihukum menurut undang-undang.

Perkara 11

1. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengiktiraf hak semua orang untuk mencapai taraf hidup yang memadai untuk dirinya dan keluarganya, termasuk makanan dan pakaian yang mencukupi, serta perumahan yang memadai, dan terhadap keadaan hidup yang dipertingkatkan secara berterusan. Negara-Negara Ahli akan mengambil langkah yang sewajarnya bagi memastikan hak ini direalisasikan, menyedari betapa pentingnya kerjasama antarabangsa yang berasaskan keizinan bebas.
2. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini, yang mengiktiraf hak asasi semua orang untuk bebas daripada kelaparan, hendaklah mengambil, secara sendirian dan menerusi kerjasama antarabangsa, langkah-langkah, termasuk program khusus, yang diperlukan:
 - (a) Untuk menambah baik kaedah pengeluaran, penyimpanan dan pengedaran makanan dengan memanfaatkan sepenuhnya pengetahuan teknikal dan sains, menyebarkan pengetahuan tentang prinsip pemakanan, serta membangunkan atau membuat reformasi pada sistem agraria dengan sedemikian rupa supaya sumber semula jadi dapat dibangunkan dan digunakan dengan cara yang paling berkesan;
 - (b) Mengambil kira masalah yang dihadapi oleh negara pengimport makanan dan pengeksport makanan bagi memastikan bekalan makanan dunia diedarkan secara saksama mengikut keperluan.

Perkara 12

1. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengiktiraf hak semua orang untuk menikmati standard kesihatan fizikal dan mental tertinggi yang boleh dicapai.
2. Langkah yang akan diambil oleh Negara-Negara Ahli bagi Waad ini bagi merealisasikan hak ini sepenuhnya termasuk langkah yang diperlukan untuk:
 - (a) Peruntukan bagi mengurangkan kadar lahir mati dan kematian bayi, serta membolehkan kanak-kanak berkembang dengan sihat;
 - (b) Menambah baik semua aspek kebersihan persekitaran dan amalan kesihatan industri;
 - (c) Mencegah, merawat dan mengawal epidemik, endemik, penyakit berkaitan pekerjaan dan penyakit lain;
 - (d) Mewujudkan keadaan yang menjamin penyediaan semua perkhidmatan perubatan dan rawatan perubatan jika seseorang jatuh sakit.

Perkara 13

1. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengiktiraf hak semua orang untuk menerima pendidikan. Negara-Negara Ahli bersetuju bahawa pendidikan hendaklah tertumpu kepada usaha membangunkan sepenuhnya personaliti manusia dan maruahnyanya, dan hendaklah meningkatkan rasa hormat terhadap hak asasi manusia dan kebebasan asasi. Selanjutnya, Negara-Negara Ahli bersetuju bahawa pendidikan hendaklah membolehkan semua orang mengambil bahagian dengan berkesan dalam masyarakat bebas; menggalakkan pemahaman, toleransi dan persahabatan dalam kalangan semua bangsa, dan semua kelompok kaum, kelompok etnik atau kumpulan agama; serta memperluas aktiviti Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu untuk mengekalkan keamanan.
2. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengakui bahawa, dengan tujuan untuk merealisasikan hak ini sepenuhnya:
 - (a) Pendidikan rendah hendaklah diwajibkan dan disediakan secara percuma kepada semua orang;
 - (b) Pendidikan menengah dalam bentuknya yang berbeza. Termasuk pendidikan menengah teknik dan vokasional, umumnya hendaklah disediakan kepada dan dapat diakses oleh semua orang dengan menggunakan semua cara yang wajar, dan, terutamanya, dengan memperkenalkan pendidikan percuma secara progresif;

(c) Pengajian tinggi hendaklah dapat diakses oleh semua orang secara sama rata, berdasarkan kapasiti, dengan menggunakan semua cara yang wajar, dan, terutamanya, dengan memperkenalkan pendidikan percuma secara progresif;

(d) Pendidikan asas hendaklah digalakkan atau dipertingkatkan sedapat mungkin bagi orang yang belum menerima atau menamatkan pendidikan rendah mereka;

(e) Pembangunan sistem sekolah pada semua peringkat hendaklah dilaksanakan secara aktif, sistem kesetiakawanan yang mencukupi hendaklah diwujudkan, dan keadaan material bagi tenaga pengajar hendaklah ditambah baik secara berterusan.

3. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengaku janji untuk menghormati kebebasan ibu bapa dan, apabila terpakai, penjaga sah, untuk memilih bagi anak mereka sekolah, selain sekolah yang ditubuhkan oleh pihak berkuasa awam, yang mematuhi standard pendidikan minimum seperti yang mungkin ditetapkan atau diluluskan oleh Negara itu, dan memastikan pendidikan agama dan pendidikan moral anak mereka selaras dengan kepercayaan mereka sendiri.

4. Tiada satu pun bahagian perkara ini boleh ditafsirkan dengan sedemikian rupa sehingga menjejaskan kebebasan individu dan badan untuk menubuhkan dan mengarah institusi pendidikan, sentiasa tertakluk kepada pematuhan prinsip yang dinyatakan dalam perenggan 1 perkara ini dan syarat bahawa pendidikan yang diberikan di institusi tersebut mematuhi standard minimum seperti yang mungkin ditetapkan oleh Negara itu.

Perkara 14

Setiap Negara Ahli bagi Waad ini yang, semasa ia menjadi Ahli, belum dapat menjamin di wilayah metropolitannya atau wilayah lain di bawah bidangnya pendidikan rendah wajib, secara percuma, mengaku janji, dalam tempoh dua tahun, untuk merancang dan menerima pakai pelan tindakan yang terperinci bagi melaksanakan secara progresif, dalam tempoh yang munasabah, iaitu beberapa tahun, yang akan ditetapkan dalam pelan tersebut, prinsip pendidikan wajib yang disediakan secara percuma untuk semua orang.

Perkara 15

1. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengiktiraf hak semua orang untuk:

(a) Mengambil bahagian dalam kehidupan budaya;

(b) Menikmati manfaat kemajuan sains dan penerapannya;

(c) Mendapat manfaat daripada perlindungan kepentingan moral dan material yang terhasil daripada mana-mana karya sains, kesusasteraan atau seni yang ditulis/diciptanya.

2. Langkah yang akan diambil oleh Negara-Negara Ahli bagi Waad ini bagi merealisasikan hak ini sepenuhnya termasuk langkah yang diperlukan untuk memulihara, membangunkan dan menyebarkan sains dan budaya.

3. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengaku janji untuk menghormati kebebasan yang amat diperlukan untuk penyelidikan sains dan aktiviti kreatif.

4. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengakui manfaat yang akan diperolehi daripada usaha menggalakkan dan mewujudkan hubungan dan kerjasama antarabangsa dalam bidang sains dan kebudayaan.

BAHAGIAN IV

Perkara 16

1. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini mengaku janji untuk mengemukakan, menurut bahagian ini bagi Waad ini, laporan tentang langkah yang telah diambilnya dan kemajuan yang dicapai dalam mematuhi hak yang diiktiraf dalam Waad ini.

2. (a) Semua laporan hendaklah dikemukakan kepada Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, yang hendaklah menghantar salinan kepada Majlis Ekonomi dan Sosial untuk dipertimbangkan menurut peruntukan Waad ini.

(b) Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu juga hendaklah menghantar kepada agensi khusus salinan laporan tersebut, atau mana-mana bahagian daripadanya yang berkaitan, daripada Negara-Negara Ahli bagi Waad ini yang juga merupakan anggota agensi khusus ini setakat mana laporan ini, atau bahagian daripadanya, berkait dengan apa-apa hal yang termasuk dalam tanggungjawab agensi tersebut menurut instrumen perlembagaannya.

Perkara 17

1. Negara-Negara Ahli bagi Waad ini hendaklah memberikan laporannya secara berperingkat, menurut program yang akan diwujudkan oleh Majlis Ekonomi dan Sosial, dalam tempoh setahun selepas Waad ini mula berkuat kuasa, setelah berunding dengan Negara-Negara Ahli dan agensi khusus yang berkenaan.

2. Laporan boleh menyatakan faktor dan kesukaran yang menjejaskan setakat mana obligasi di bawah Waad ini dapat dipenuhi.

3. Jika maklumat yang berkaitan telah diberikan sebelum ini kepada Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu atau mana-mana agensi khusus oleh mana-mana Negara Ahli dalam Waad ini, maklumat itu tidak perlu dihasilkan semula, tetapi rujukan yang tepat kepada maklumat yang diberikan itu adalah memadai.

Perkara 18

Menurut tanggungjawabnya di bawah Piagam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu dalam bidang hak asasi manusia dan kebebasan asasi, Majlis Ekonomi dan Sosial mungkin membuat pengaturan dengan agensi khusus berhubung dengan pelaporan agensi kepadanya tentang kemajuan yang dicapai dalam mematuhi peruntukan Waad ini yang termasuk dalam skop aktiviti agensi. Laporan ini mungkin termasuk butiran keputusan dan syor tentang pelaksanaan yang diterima pakai oleh organisasi mereka yang berwibawa.

Perkara 19

Majlis Ekonomi dan Sosial mungkin menghantar kepada Suruhanjaya Hak Asasi Manusia, untuk kajian dan syor am atau, mengikut kewajaran, untuk maklumat, laporan berkenaan hak asasi manusia yang dikemukakan oleh Negara menurut perkara 16 dan 17, dan laporan berkenaan hak asasi manusia yang dikemukakan oleh agensi khusus menurut perkara 18.

Perkara 20

Negara-Negara Ahli bagi Waad ini dan agensi khusus yang berkenaan boleh mengemukakan komen kepada Majlis Ekonomi dan Sosial tentang apa-apa syor am di bawah perkara 19, atau rujukan kepada syor am tersebut dalam mana-mana laporan Suruhanjaya Hak Asasi Manusia atau mana-mana dokumentasi yang dirujuk dalamnya.

Perkara 21

Majlis Ekonomi dan Sosial mungkin mengemukakan kepada Perhimpunan Agung, dari semasa ke semasa, laporan dengan syor yang bersifat am dan ringkasan Maklumat yang diterima daripada Negara-Negara Ahli bagi Waad ini dan agensi khusus tentang langkah yang diambil dan kemajuan yang dicapai dari segi pematuhan am hak yang diiktiraf dalam Waad ini.

Perkara 22

Majlis Ekonomi dan Sosial mungkin membawa kepada perhatian organ Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu yang lain, organisasi subsidiarinya dan agensi khusus yang berkenaan dengan pemberian bantuan teknikal apa-apa hal yang timbul daripada laporan yang disebut dalam bahagian ini bagi Waad ini yang boleh membantu badan tersebut

membuat keputusan, masing-masing dalam bidang kewibawaannya, tentang kebijaksanaan langkah antarabangsa yang mungkin menyumbang kepada pelaksanaan Waad ini secara progresif dan dengan berkesan.

Perkara 23

Negara-Negara Ahli bagi Waad ini bersetuju bahawa tindakan antarabangsa bagi mencapai hak yang diiktiraf dalam Waad ini termasuk kaedah seperti mengikat konvensyen, menerima pakai syor, memberikan bantuan teknikal, serta mengadakan mesyuarat serantau dan mesyuarat teknikal bagi tujuan perundingan dan kajian yang dianjurkan bersama dengan Kerajaan yang berkenaan.

Perkara 24

Tiada apa pun dalam Waad ini boleh ditafsirkan sebagai menjejaskan peruntukan Piagam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu dan perlembagaan agensi khusus yang menentukan tanggungjawab pelbagai organ Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu dan agensi khusus berhubung dengan hal-hal yang dibincangkan dalam Waad ini.

Perkara 25

Tiada apa pun dalam Waad ini boleh ditafsirkan sebagai menjejaskan hak semua orang untuk menikmati dan menggunakan kekayaan dan sumber semula jadi mereka sepenuhnya dan dengan bebas.

BAHAGIAN V

Perkara 26

1. Waad ini dibuka untuk penandatanganan oleh mana-mana Negara Anggota Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu atau anggota mana-mana agensi khususnya, mana-mana Negara Ahli dalam Statut Mahkamah Keadilan Antarabangsa, dan mana-mana Negara lain yang telah dipelawa oleh Perhimpunan Agung Bangsa-Bangsa Bersatu untuk menjadi pihak dalam Waad ini.
2. Waad ini tertakluk kepada ratifikasi. Instrumen ratifikasi hendaklah disimpan dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.
3. Waad ini hendaklah dibuka untuk kesertaan oleh mana-mana Negara yang disebut dalam perenggan 1 perkara ini.
4. Kesertaan hendaklah dikuatkuasakan melalui penyimpanan instrumen kesertaan dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

5. Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu hendaklah memaklumkan semua Negara yang telah menandatangani Waad ini atau menyetujuinya tentang penyimpanan setiap instrumen ratifikasi atau instrumen kesertaan.

Perkara 27

1. Waad ini akan mula berkuat kuasa tiga bulan selepas tarikh penyimpanan instrumen ratifikasi atau instrumen kesertaan yang ketiga puluh lima dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

2. Bagi setiap Negara yang meratifikasikan Waad ini atau menyetujuinya selepas penyimpanan instrumen ratifikasi atau instrumen kesertaan yang ketiga puluh lima, Waad ini akan mula berkuat kuasa tiga bulan selepas tarikh penyimpanan instrumen ratifikasi atau instrumen kesertaannya sendiri.

Perkara 28

Peruntukan Waad ini hendaklah diperluaskan kepada semua bahagian Negara persekutuan tanpa apa-apa pembatasan atau pengecualian.

Perkara 29

1. Mana-mana Negara Ahli dalam Waad ini boleh mencadangkan pindaan dan memfailkannya dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. Setiausaha Agung akan terus menyampaikan apa-apa pindaan yang dicadangkan kepada Negara-Negara Ahli bagi Waad ini, dengan permintaan supaya Negara-Negara Ahli memberitahunya sama ada ia menyokong untuk mengadakan persidangan Negara-Negara Ahli bagi tujuan mempertimbangkan dan mengundi cadangan itu. Jika sekurang-kurangnya satu pertiga Negara Ahli menyokong untuk mengadakan persidangan tersebut, Setiausaha Agung akan mengadakan persidangan tersebut di bawah naungan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. Apa-apa pindaan yang diterima pakai oleh sebahagian besar Negara Ahli yang hadir dan mengundi pada persidangan tersebut akan dikemukakan kepada Perhimpunan Agung Bangsa-Bangsa Bersatu untuk diluluskan.

2. Pindaan akan mula berkuat kuasa apabila ia telah diluluskan oleh Perhimpunan Agung Bangsa-Bangsa Bersatu dan diterima oleh majoriti dua pertiga Negara Ahli bagi Waad ini menurut proses perlembagaan masing-masing.

3. Apabila pindaan mula berkuat kuasa, ia akan mengikat Negara-Negara Ahli yang telah menerimanya. Negara-Negara Ahli yang lain masih terikat dengan peruntukan Waad ini dan mana-mana pindaan terdahulu yang telah diterimanya.

Perkara 30

Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu akan, tanpa mengira pemberitahuan yang diberikan di bawah perkara 26, perenggan 5, memaklumkan semua Negara yang dirujuk dalam perenggan 1 perkara yang sama tentang butiran berikut:

- (a) Tandatanganan, ratifikasi dan kesertaan di bawah perkara 26;
- (b) Tarikh Waad ini mula berkuat kuasa di bawah perkara 27 dan tarikh mana-mana pindaan di bawah perkara 29 mula berkuat kuasa.

Perkara 31

1. Waad ini, yang teks terjemahannya dalam bahasa Mandarin, Inggeris, Perancis, Rusia dan Sepanyol adalah sama tulen, hendaklah disimpan di arkib Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.
2. Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu akan menghantar salinan Waad ini yang telah disahkan kepada semua Negara yang disebut dalam perkara 26.

PADA MENYAKSIKANNYA, penandatanganan di bawah, yang diberi kuasa sewajarnya oleh Kerajaan masing-masing, telah menandatangani Waad ini, yang dibuka untuk penandatanganan di New York, pada sembilan belas hari bulan Disember, satu ribu sembilan ratus enam puluh enam.

BAGI PIHAK AFGHANISTAN:

BAGI PIHAK ALBANIA:

BAGI PIHAK ALGERIA:

BAGI PIHAK ARGENTINA:

BAGI PIHAK AUSTRALIA:

BAGI PIHAK AUSTRIA:

BAGI PIHAK BARBADOS:

BAGI PIHAK BELGIUM:

BAGI PIHAK BOLIVIA:

BAGI PIHAK BOTSWANA:

BAGI PIHAK BRAZIL:

BAGI PIHAK BULGARIA:

BAGI PIHAK BURMA:

BAGI PIHAK BURUNDI:

BAGI PIHAK REPUBLIK SOSIALIS SOVIET BYELORUSIA:

BAGI PIHAK KEMBOJA:

BAGI PIHAK CAMEROON:

BAGI PIHAK KANADA:

BAGI PIHAK REPUBLIK AFRIKA TENGAH:

BAGI PIHAK SRI LANKA:

BAGI PIHAK CHAD:

BAGI PIHAK CHILE:

BAGI PIHAK CHINA:

BAGI PIHAK COLOMBIA:

BAGI PIHAK CONGO (BRAZZAVILLE):

BAGI PIHAK CONGO (REPUBLIK DEMOKRATIK):

BAGI PIHAK COSTA RICA:

BAGI PIHAK CUBA:

BAGI PIHAK CYPRUS:

BAGI PIHAK CZECHOSLOVAKIA:

BAGI PIHAK DAHOMEY:

BAGI PIHAK DENMARK:

BAGI PIHAK REPUBLIK DOMINICA:

BAGI PIHAK ECUADOR:

BAGI PIHAK EL SALVADOR:

BAGI PIHAK ETHIOPIA:

BAGI PIHAK REPUBLIK PERSEKUTUAN JERMAN:

BAGI PIHAK FINLAND:

BAGI PIHAK PERANCIS:

BAGI PIHAK GABON:

BAGI PIHAK GAMBIA:

BAGI PIHAK GHANA:

BAGI PIHAK GREECE:

BAGI PIHAK GUATEMALA:

BAGI PIHAK GUINEA:

BAGI PIHAK GUYANA:

BAGI PIHAK HAITI:

BAGI PIHAK HOLY SEE:

BAGI PIHAK HONDURAS:

BAGI PIHAK HUNGARY:

BAGI PIHAK ICELAND:

BAGI PIHAK INDIA:

BAGI PIHAK INDONESIA:

BAGI PIHAK IRAN:

BAGI PIHAK IRAQ:

BAGI PIHAK IRELAND:

BAGI PIHAK ISRAEL:

BAGI PIHAK ITALI:

BAGI PIHAK IVORY COAST:

BAGI PIHAK JAMAICA:

BAGI PIHAK JEPUN:

BAGI PIHAK JORDAN:

BAGI PIHAK KENYA:

BAGI PIHAK KUWAIT:

BAGI PIHAK LAOS:

BAGI PIHAK LUBNAN:

BAGI PIHAK LESOTHO:

BAGI PIHAK LIBERIA:

BAGI PIHAK LIBYA:

BAGI PIHAK LIECHTENSTEIN:

BAGI PIHAK LUXEMBOURG:

BAGI PIHAK MADAGASCAR:

BAGI PIHAK MALAWI:

BAGI PIHAK MALAYSIA:

BAGI PIHAK KEPULAUAN MALDIVES:

BAGI PIHAK MALI:

BAGI PIHAK MALTA:

BAGI PIHAK MAURITANIA:

BAGI PIHAK MEXICO:

BAGI PIHAK MONACO:

BAGI PIHAK MONGOLIA:

BAGI PIHAK MAGHRIBI:

BAGI PIHAK NEPAL:

BAGI PIHAK BELANDA:

BAGI PIHAK NEW ZEALAND:

BAGI PIHAK NICARAGUA:

BAGI PIHAK NIGER:

BAGI PIHAK NIGERIA:

BAGI PIHAK NORWAY:

BAGI PIHAK PAKISTAN:

BAGI PIHAK PANAMA:

BAGI PIHAK PARAGUAY:

BAGI PIHAK PERU:

BAGI PIHAK FILIPINA:

BAGI PIHAK POLAND:

BAGI PIHAK PORTUGAL:

BAGI PIHAK REPUBLIK KOREA:

BAGI PIHAK REPUBLIK VIET-NAM:

BAGI PIHAK ROMANIA:

BAGI PIHAK RWANDA:

BAGI PIHAK SAN MARINO:

BAGI PIHAK ARAB SAUDI:

BAGI PIHAK SENEGAL:

BAGI PIHAK SIERRA LEONE:

BAGI PIHAK SINGAPURA:

BAGI PIHAK SOMALIA:

BAGI PIHAK AFRIKA SELATAN:

BAGI PIHAK SEPANYOL:

BAGI PIHAK SUDAN:

BAGI PIHAK SWEDEN:

BAGI PIHAK SWITZERLAND:

BAGI PIHAK SYRIA:

BAGI PIHAK THAILAND:

BAGI PIHAK TOCO:

BAGI PIHAK TRINIDAD DAN TOBAGO:

BAGI PIHAK TUNISIA:

BAGI PIHAK TURKI:

BAGI PIHAK UGANDA:

BAGI PIHAK REPUBLIK SOSIALIS SOVIET UKRAINE:

BAGI PIHAK KESATUAN REPUBLIK SOSIALIS SOVIET:

BAGI PIHAK REPUBLIK ARAB BERSATU:

BAGI PIHAK UNITED KINGDOM (ENGLAND, WALES DAN IRELAND UTARA):

BAGI PIHAK REPUBLIK BERSATU TANZANIA:

BAGI PIHAK AMERIKA SYARIKAT:

BAGI PIHAK UPPER VOLTA:

BAGI PIHAK URUGUAY:

BAGI PIHAK VENEZUELA:

BAGI PIHAK SAMOA BARAT:

BAGI PIHAK YAMAN:

BAGI PIHAK YUGOSLAVIA:

BAGI PIHAK ZAMBIA:

Saya dengan ini mengesahkan bahawa teks sebelum ini ialah salinan sebenar bagi Waad Antarabangsa tentang Hak Ekonomi, Sosial dan Budaya, yang diterima pakai oleh Perhimpunan Agung Bangsa-Bangsa Bersatu dalam ketetapan 2200 (XXI) bertarikh 16 Disember 1966 dan dibuka untuk penandatanganan di New York pada 19 Disember 1966. Dokumen asal disimpan dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

Bagi pihak Setiausaha Agung:

Setiausaha Bahagian
Penasihat Undang-Undang

Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, New York
29 Mac 1967